Civillieta Nr. C 26155415

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rēzeknē, 2016.gada 31.augustā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Jonikāns,
ar sekretāri I.Stepuli,

izskatīja atklātā tiesas sēdē, videokonferences režīmā, civillietu akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/ (agrākais uzvārds –/uzvārds/), personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rēzeknes tiesā prasības pieteikumu pret /pers. B/ un /pers. C/ (turpmāk arī – atbildētāji) par parāda piedziņu iesniegusi akciju sabiedrība /Nosaukums A/ (turpmāk arī – prasītājs) norādot, ka 2008.gada 28.janvārī prasītājs (pirms nosaukuma maiņas – akciju sabiedrība /Nosaukums B/) un atbildētājs /pers. B/ noslēdza aizdevuma līgumu Nr.08-015213-PK, 2009.gada 25.februārī, 2009.gada 30.septembrī, 2010.gada 20.augustā grozījumus pie tā. Saskaņā ar aizdevuma līgumu prasītājs atbildētājam /pers. B/, nekustamā īpašuma iegādei, izsniedza aizdevumu 34 772,02 *euro* apmērā, par piešķirtā aizdevuma lietošanu noteica procentu likmi, kuras apmērs tiek noteikts no faktiski izmantotās un neatmaksātās aizdevuma summas, piemērojot mainīgo procentu likmi, kas sastāv no mainīgās daļas – EURIBOR, un nemainīgās daļas – 4 procentiem. Savukārt atbildētājs /pers. B/ aizdevumu un procentus apņēmās atmaksāt līgumā noteiktajā kārtībā. Prasītāja prasījumu, kuri var rasties aizdevuma līguma saistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā, nodrošināšanai 2008.gada 28.janvārī prasītājs un atbildētājs /pers. B/ noslēdza hipotēkas līgumu Nr.08-015213-PK/1, 2009.gada 30.septembrī un 2010.gada 20.augustā grozījumus pie tā. Saskaņā ar hipotēkas līgumu, tā grozījumiem atbildētājs, no aizdevuma līguma izrietošo saistību nodrošināšanai, ieķīlāja viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/. Tāpat aizdevuma atmaksu prasītājs nodrošināja ar atbildētājas /pers. C/ (agrākais uzvārds – /uzvārds/) sniegto galvojumu. Sniedzot galvojumu atbildētāja /pers. C/ apņēmās nedalīti kā pats parādnieks atbildēt prasītājam par atbildētāja /pers. B/ saistībām. Prasītājs norāda, ka atbildētājs /pers. B/ uzņemtās saistības nav pildījis, aizdevumu un nolīgtos procentus samaksājis tikai daļēji. Ņemot vērā, ka aizdevuma līgumā noteikto aizdevuma pamatsummas un aizdevuma procentu maksājumu kavējums bija ilgāks par 30 dienām, prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma, pieprasīja atbildētājiem nekavējoties atmaksāt aizdevumu, kā arī ar to saistītos blakus maksājumus. Atbildētāji uzņemtās saistības ne prasītāja noteiktajā termiņā, ne arī līdz prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim neizpildīja. Neatmaksātā aizdevuma pamatsumma sastāda 31 293,02 *euro*. Pamatojoties uz Civillikuma 1278., 1319., 1321., 1587., 1590., 1669., 1692., 1698., 1702., 1716., 1720., 1756., 1759., 1763., 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 26., 71., 72., 127., 128.pantu prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/, bet piedziņas no viņa neiespējamības gadījumā, no atbildētājas /pers. C/, par labu viņam, pamatparādu 31 293,02 *euro* apmērā, kā arī tiesāšanās izdevumus, nosakot tiesības saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

2015.gada 21.septembrī tiesā saņemts atbildētājas /pers. C/ rakstveida paskaidrojumu, ka viņa – atbildētāja, prasību neatzīst. Prasītājs prasību ir pamatojis ar 2008.gada 28.janvāra galvojuma līgumu Nr.08-015213-PK/2, taču ir noklusējis, ka minētā galvojuma līguma iepriekšējā redakcija ir zaudējusi spēku 2009.gada 30.septembrī ar galvojuma līguma grozījumu parakstīšanas brīdi, savukārt tā – 2010.gada 20.augustā ar nākamo grozījumu parakstīšanas brīdi. Atbildētāja citē Civillikuma 1692.pantu, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Tādējādi galvojums nav kaut kāda nekonkrēta saistība atbildēt par parādnieka kaut kādām citām nekonkrētām saistībām. Savukārt Civillikuma 1710.pants paredz, ka galvojums izbeidzas ar katru darbību, kas dzēš galveno saistību, atsvabinot no tās parādnieku. Ņemot vērā, ka parādnieka saistības vairākkārt tika pārjaunotas, iepriekšējā galvojuma saistība ir izbeigusies un par jaunajām parādnieka saistībām atbildētāja nav galvojusi, tādējādi atbildētājas galvojums vairs nav spēkā. Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu saudzīgākam iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem, un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku (lietas 75.-77.lapa).

2015.gada 6.oktobrī tiesā saņemts atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojums, ka 2008.gada 28.janvārī viņš parakstīja līgumu ar akciju sabiedrību /Nosaukums B/ par hipotekārā kredīta saņemšanu dzīvokļa iegādei, kā arī atbildētāja sieva /pers. C/ parakstīja galvojuma līgumu. Līdz 2014.gada 4.augustam, datumam, kad atbildētājs tika aizturēts, maksājumus viņš veica kredīta līgumā noteiktajā kārtībā. Pēc 2014.gada 4.augusta un līdz pat 2015.gada 1.oktobrim, kad atbildētājs saņēma prasības pieteikumu, viņš nebija informēts par parāda veidošanos. Atbildētājam pašam nebija iespējas kontrolēt situāciju, kā arī nebija pārstāvja, kas varētu rīkoties atbildētāja vārdā. Atbildētājs uzskata, ka /pers. C/ kā kredīta galvotājai bija jāgriežas akciju sabiedrībā /Nosaukums A/ un jārisina radusies situācija. Atbildētājs prasību neatzīst, jo nevar atbildēt par radušos situāciju, viņam par to nekas nebija zināms (lietas 84., 85.lapa).

Tiesas dokumenti pusēm piegādāti Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā. Tādējādi, atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pantam, pusēm ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu, par viņiem nosūtīto dokumentu saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti (lietas 70.-74., 80.-83., 88.-105., 109.-111., 121.-127.lapa).

Prasītāja – akciju sabiedrības /Nosaukums A/, pārstāve /pers. F/ (lietas 130.-134.lapa) tiesas sēdē prasību uzturēja pēc prasības pieteikumā norādītajiem motīviem, uzturēja pilnā apmērā.

Atbildētāja – /pers. C/, tiesas sēdē prasību atzina un papildus paskaidroja, ka, lai arī prasību atzīst, samaksāt parādu viņa nespēs.

Atbildētājs – /pers. B/, tiesas sēdē prasību neatzina, uzturēja tiesai iesniegto rakstveida paskaidrojumu un papildus paskaidroja, ka nepiekrīt, ka galvojums nav spēkā.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesai, pārbaudījusi un novērtējusi tiesas sēdē iegūtos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma.

2008.gada 28.janvārī prasītājs (pirms nosaukuma maiņas – akciju sabiedrība /Nosaukums B/) un atbildētājs /pers. B/ noslēguši aizdevuma līgumu Nr.08-015213-PK, 2009.gada 25.februārī, 2009.gada 30.septembrī un 2010.gada 20.augustā līguma grozījumus. Līgumā un grozījumos noteikts, ka prasītājs aizdod atbildētājam 34 170 *euro*, 2009.gada 30.septembrī papildus 1 200 *euro* un 2010.gada 20.augustā papildus 500 *euro*. Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts – 2033.gada 27.janvāris. Noslēdzot aizdevuma līgumu puses noteikušas fiksēto procentu likmi – 6,355 procentus gadā. Ar 2009.gada 30.septembri puses noteikušas, ka procentu likmi šim aizdevumam veido mainīgā procentu likme. Mainīgā procentu likme sastāv no divām daļām: bāzes likmes – EURIBOR (likmes, ar kādu bankas aizņemas līdzekļus Eiropas Savienības valstu starpbanku tirgū), un pievienotās likmes – 4 procentiem gadā. Aizdevuma līguma I daļas 1.8.puntā un grozījumos noteikts, ka aizdevuma pamatsumma un procenti par aizdevuma izmantošanu maksājami katra mēneša divdesmit septītajā datumā. Maksājuma saistību neizpildes gadījumā, atbilstoši aizdevuma līguma 8.1.punktam, grozījumu 10.1.punktam atbildētājs par termiņā neveiktu procentu maksājumu apņēmies maksāt līgumsodu 0,16 procentu apmērā no nokavētās maksājuma summas par katru nokavēto dienu (lietas 9.-17.lapa). Atbildētājs/pers. B/, no aizdevuma līguma izrietošo saistību nodrošināšanai, ieķīlājis viņam piederošo nekustamo īpašumu – dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/, kadastra Nr./numurs A/(lietas 18.-22., 63.-65.lapa). Tāpat arī aizdevuma līguma izpilde nodrošināta ar starp prasītāju un atbildētāju /pers. C/ (agrākais uzvārds – /uzvārds/) (lietas 119., 120.lapa) noslēgto galvojuma līgumu Nr.08-015213-PK/2, 2009.gada 30.septembrī un 2010.gada 20.augustā noslēgtajiem galvojuma līguma grozījumiem. Galvojuma līgumā un tā grozījumos atbildētāja /pers. C/ apņēmusies kā pats parādnieks atbildēt prasītājam par atbildētāja /pers. B/ saistībām, t.sk., aizdevuma pamatsummu, procentiem, iespējamiem līgumsodiem un citiem blakus maksājumiem), kuri izriet no aizdevuma līguma nosacījumiem (lietas 23.-25.lapa). Aizdevums atbildētājam /pers. B/ izsniegts pa daļām, pārskaitot uz atbildētāja norēķinu kontu (lietas 59.-62.lapa). Tiesa secina, ka līdzēji līgumus noslēguši atbilstoši Civillikuma 1533.pantam, jo starp līdzējiem notikusi pilnīga vienošanās par darījuma būtiskām sastāvdaļām ar nolūku savstarpēji saistīties.

Atbildētājs/pers. B/ aizdevumu atmaksājis daļēji. Atbildētāja parādsaistības pret prasītāju sastāda – neatmaksātā aizdevuma pamatsummas daļa 31 293,02 *euro* apmērā (parāda detalizēts aprēķins sniegts kredīta aprēķinā) (lietas 28.-58.lapa). Tiesa secina, ka atbildētājs /pers. B/ nav ievērojis Civillikuma 1943.panta prasības, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis.

2014.gada 20.oktobrī prasītājs atbildētājiem uz līgumos norādītajām un uz deklarētajām dzīvesvietas adresēm nosūtījis paziņojumu par aizdevuma atmaksu, ka prasītājs izmanto savas tiesības vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un nekavējoties vienpusēji atkāpjas no kredīta līguma, un pieprasa nekavējoties atmaksāt visu izsniegto un neatmaksāto aizdevuma pamatsummu, procentus un līgumsodu, jo atbildētājs /pers. B/ kopš 2014.gada 27.jūlija nepilda savas saistības (lietas 26., 27.lapa).

Tiesa secina, ka prasītājs aizdevuma līgumu vienpusēji lauzis pamatoti, jo aizdevuma līguma 5.4.punktā līdzēji vienojušies, ka prasītājs ir tiesīgs vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt aizdevuma līguma saistību izpildi pirms termiņa, ja aizņēmējs ilgāk kā 30 dienas (atbildētāja /pers. B/ maksājumu kavējums uz to brīdi sastādīja jau 85 dienas) kavē aizdevuma līgumā noteiktos aizdevuma atmaksas vai procentu samaksas termiņus (lietas 17.lapa). Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesiskā attiecība aizdevuma līgumā ir līdzēju brīvas gribas izpausmes rezultātā radīts noteikts tiesību un pienākumu apjoms, kas aizņēmēja sākotnējām tiesībām saņemt aizdevumu vēlāk rada atbilstošu pienākumu to atdot. Tiesiskā attiecība kā līdzēju pienākumu un tiesību kopums pastāv līdz saistībā noteikto tiesību un pienākumu pilnīgai izpildei, tostarp līdz procentu un, ja pielīgts, līgumsoda samaksai. Kreditors savu pienākumu pēc noslēgtās saistības pilnībā ir izpildījis ar aizdevuma izsniegšanas (pārskaitīšanas) brīdi, kas rada aizņēmējam pienākumu precīzi izpildīt vienošanos par aizdevuma dzēšanas maksājumu veikšanu līgumā noteiktajā laikā. Kreditora vienpusēja atkāpšanās no līguma, kuru tas jau ir izpildījis un pieprasījums visu aizdevumu atdot, ir iepriekš noteikto aizņēmējam labvēlīgo aizdevuma atmaksāšanas noteikumu anulēšana atbilstoši līgumam. Vienas puses atkāpšanās no līguma (līguma laušana) neatbrīvo līguma noteikumus neizpildījušo pusi no līgumsaistību izpildes, un nepārtrauc to tiesisko attiecību, kuras sakarā līgums noslēgts.

Tiesa uzskata, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 31 293,02 *euro* apmērā, jo atbildētājs nav pildījis savas saistības, nav pienācīgi un savlaicīgi veicis maksājumus. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Tādējādi, atbildētājs nav ievērojis Civillikuma 1828.panta prasības, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

Atbildētājs ir pieļāvis nokavējumu, t.i., prettiesīgi novilcinājis saistības izpildīšanu, jo saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Tiesa uzskata, ka no atbildētāja piedzenama ne tikai neatmaksātā aizdevuma pamatsumma, bet arī nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) no paša kapitāla saņemt likumiskos nokavējuma procentus.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

2008.gada 28.janvārī prasītājs un atbildētāja /pers. C/ noslēguši galvojuma līgumu Nr.08-015213-PK/2, 2009.gada 30.septembrī un 2010.gada 20.augustā galvojuma līguma grozījumus. Galvojuma līgumā un tā grozījumos atbildētāja uzņēmusies pienākumu kā pats parādnieks – /pers. B/, atbildēt prasītājam par atbildētāja /pers. B/ saistībām, kas nodibinātas ar aizdevuma līgumu un tā grozījumiem, tajā skaitā – par aizdevuma parāda pamatsummu, procentiem, iespējamiem līgumsodiem, tiesāšanās izdevumiem un citiem blakus maksājumiem, arī par visām saistībām, kas izriet no aizdevuma līguma grozījumiem (lietas 23.-25.lapa). Kā tas redzams no galvojuma līguma, tā grozījumiem iepriekšējā galvojuma saistība, pretēji atbildētājas uzskatam, nav izbeigusies un atbildētāja ir galvojusi par visām atbildētāja uzņemtajām saistībām.

Civillikuma 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Tādējādi, galvojuma kā saistības nodrošinājuma būtība ir, ka galvojums ir nevis patstāvīga, bet gan papildu jeb akcesora saistība, kura pastāv blakus galvenajai saistībai.

Tiesa secina, ka tā kā galvojums, atbilstoši Civillikuma 1692., 1698.pantam, neatsvabina parādnieku no viņa parāda, ka galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem, tad pamatparāds 31 293,02 *euro* apmērā, kā arī prasītājam radušies tiesāšanās izdevumi no atbildētājas /pers. C/ piedzenami, ja tos nav iespējams piedzīt no atbildētāja /pers. B/.

Atbildētāji savas saistības nav pildījuši, pierādījumus, ka samaksa izdarīta, atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, nav piestādījuši.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta d)apakšpunktu no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Ja nav iespējama piedziņa no /pers. B/, tiesāšanās izdevumi piedzenami no atbildētājas /pers. C/ (lietas 7., 8.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 40.panta pirmo daļu no atbildētāja /pers. B/ valsts ienākumos piespriežami ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš. Ja nav iespējama piedziņa no /pers. B/, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piedzenami no atbildētājas /pers. C/ (lietas 2., 8.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu, daļā par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 191., 193., 195.pantu, tiesa

NOSPRIEDA

Akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/ (agrākais uzvārds – /uzvārds/), personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 31 293,02 (trīsdesmit viens tūkstotis divi simti deviņdesmit trīs *euro* 2 centi) *euro* apmērā, kā arī samaksāto valsts nodevu 1 247,66 (viens tūkstotis divi simti četrdesmit septiņi *euro* 66 centi) *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 (septiņi *euro* 83 centi) *euro* apmērā, kopā 32 548,51 (trīsdesmit divi tūkstoši pieci simti četrdesmit astoņi *euro* 51 cents) *euro*, nosakot tiesības saņemt likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Ja nav iespējama piedziņa no /pers. B/, personas kods /personas kods/, piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu 31 293,02 (trīsdesmit viens tūkstotis divi simti deviņdesmit trīs *euro* 2 centi) *euro* apmērā, kā arī samaksāto valsts nodevu 1 247,66 (viens tūkstotis divi simti četrdesmit septiņi *euro* 66 centi) *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 (septiņi *euro* 83 centi) *euro* apmērā, kopā 32 548,51 (trīsdesmit divi tūkstoši pieci simti četrdesmit astoņi *euro* 51 cents) *euro*, nosakot tiesības saņemt likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Prasītājam piekrītošo naudas summu samaksa veicama akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, norādītajā kredītiestādes – akciju sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kontā Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus, kas nav samaksāti iepriekš, 14,15 (četrpadsmit *euro* 15 centi) *euro* apmērā.

Ja nav iespējama piedziņa no /pers. B/, personas kods /personas kods/, piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus, kas nav samaksāti iepriekš, 14,15 (četrpadsmit *euro* 15 centi) *euro* apmērā.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma, daļā par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 31.augusta, apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis A.Jonikāns